

Materiaalin käyttö

Versokäsikirja on tarkoitettu ensisijaisesti

- lippukunnan ja sen johtajien avuksi
- Versokoulutuksen materiaaliksi
- taustayhteisönä toimivien seurakuntien työntekijöille
- versopartiolaisten vanhemmille.

Partiotoimintaan liittyvää materiaalia:

- Suomen partiolaisten peruskirja SP peruskirja
- Partiojohtajien käsikirja Partiojohtajien käsikirja
- SP edellyttää, että jokainen johtaja käy Turvallisesti yhdessä -koulutuksen

SP turvallisesti yhdessä koulutus (aina 5 vuoden välein!)

- B-P: Ohjeita partiojohtajille

1. Johdanto

Partiotoiminta aloitti Englannissa 1907 Robert Baden-Powellin aloitteesta ja levisi nopeasti ympäri maailman. Suomeen partio tuli 1910. Partiointi on alusta lähtien sisältänyt ulkoilua, retkeilyä, yhdessäoloa ja itsensä kehittämistä.

Suomen Vapaakirkon piirissä partiotoiminta alkoi Tampereella 1929 leviten vähitellen muihin kaupunkeihin. Partiolippukuntia, joiden taustayhteisö on vapaaseurakunta, kutsutaan versolippukunnaksi.

Versopartioiden tavoitteet

Versopartioiden tarkoitus on auttaa ihmistä kasvamaan, kehittymään ja elämään tasapainossa Jumalan, lähimmäisen ja luonnon kanssa

- edistää hänen hengellistä, henkistä, yhteiskunnallista ja ruumiillista kehittymistään
- luomalla häneen toisen ihmisen huomaamisen ja palvelemisen asenne
- kehittämällä hänen huomiokykyään, itsekuriaan ja itseluottamustaan
- opettamalla hänelle tietoja ja taitoja, joista on hyötyä yhteiskunnalle ja hänelle itselleen

Kaksoisjäsenyys

Vapaaseurakunnissa toimivat partiolippukunnat (versolippukunnat) kuuluvat paikalliseen partiopiiriin ja sitä kautta Suomen Partiolaisiin sekä kansainväliseen partioliikkeeseen. Lippukunnat voivat anoa Suomen Vapaakirkon nuoret ry:n jäsenyyttä ja saada jäsenenä käyttöönsä SVN:n tarjoamat palvelut (mm. versokoulutukset, osallistuminen versotapahtumiin, SVN:n toimistosta saatavat versomateriaalit)

Partio-ohjelmaa seurataan

Versotoiminta seuraa Suomen partiolaisten partio-ohjelmaa ja sen aktiviteetteja. Nämä kirjataan kansallisiin suorituskirjoihin ja johtajat seuraavat partiokäsikirjoja.

Versolippukuntaan voi tulla toisesta lippukunnasta ja vanhat suoritukset hyväksytään, sekä päinvastoin. Versojohtajat käyvät partion aluejärjestön, paikallisen partiopiirin ja Suomen partiolaisten koulutuksissa. Versojen oma koulutus täydentää tarjontaa.

Versojen eettiset ohjeet

Versokäräjät vuonna 2012 linjasi versojohtajille eettiset ohjeet, jotka kertovat versojohtajien perusajattelusta toiminnassaan partiojohtajina. Ohjeet ovat liitteessä 5.

2. Partion ja Versojen arvopohja

Suhde Jumalaan merkitsee myönteistä asennetta uskontoon, oman uskon tai muun katsomuksen etsimistä ja elämistä oman hengellisen vakaumuksen ja yhteisön mukaisesti.

Suhde omaan itseen merkitsee vastuuta itsensä kehittämisestä, halua hyväksyä itsensä omine vahvuuksineen ja heikkouksineen, sekä kykyä toimia eettisesti oikein.

Suhde muihin ihmisiin merkitsee toisten ihmisten auttamista ja heistä huolehtimista sekä toisten ihmisten kunnioittamista.

Suhde yhteiskuntaan merkitsee rauhan, ihmisten välisen yhteisymmärryksen ja yhteistyön edistämistä niin paikallisella, kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Se merkitsee myös yhteiskunnallista aktiivisuutta ja uskollisuutta omaa maata kohtaan.

Suhde ympäristöön merkitsee vastuunottoa elinympäristöstä, huolehtimista sen säilymisestä tuleville sukupolville sekä luonnon kunnioittamista. (Lähde: Suomen Partiolaisten peruskirja 2020, sekä maailmanliittojen määrätykset)

Partioliikkeen toimintaa Suomessa ohjaa maailmanjärjestöjen määrittelemä arvopohja, jossa ihmisellä on velvollisuuksia suhteessa Jumalaan, muihin ihmisiin ja omaan itseensä (Duty to God, Duty to Others ja Duty to Self).

Versojen katsomuskasvatus

Suomen Partiolaisten toimintaa määrittelevässä Peruskirjassa (2020) sanotaan, että

- SP-FS on järjestönä uskonnollisesti sitoutumaton. Järjestö toimii positiivisen uskonnonvapauden periaatteen mukaisesti. Partioliikkeeseen kuuluu oman uskon tai muun katsomuksen etsiminen ja myönteinen suhde hengellisyyteen. Katsomuskäsitteellä tarkoitetaan yksilön uskonnollista tai ei-uskonnollista maailmankatsomusta.
- Lippukunnat, joiden taustayhteisönä on tunnustuksellinen uskontokunta, antavat ensisijaisesti sen tunnustuksen mukaista uskontokasvatusta huomioiden kuitenkin jäsentensä uskontojen ja katsomusten moninaisuuden. Lippukunnat, joilla ei ole uskonnollista taustayhteisöä, tukevat muutoin jäsentensä uskonnollista tai katsomuksellista kasvua.

Partion peruskirjan mukaisesti versolippukunnissa annetaan Suomen Vapaakirkon tunnustuksen mukaista uskonnollista kasvatusta, jossa lippukunta saa tukea paikalliselta vapaaseurakunnalta ja sen työntekijöiltä.

Versopartiossa pyritään siihen, että uskontokasvatusta ei eriytetä omaksi osakseen toimintaa, vaan mahdollisuuksien mukaan uskontokasvatus integroidaan osaksi koko toimintaa. Tämä ei tarkoita sitä, etteikö toiminnassa ole mukana myös puhtaasti hengellisen elämän osioita kuten hartaudet, rukoukset, raamatunopetukset ja jumalanpalvelukset. Hengellisen kasvatuksen toteuttamisen kannalta on erittäin tärkeää kaikkien partiojohtajien osoittama malli omassa elämässään.

3. Versojen omat tunnusmerkit

Lippukunnan nimi / huudot

Kaikki versot-sanaan päättyvät lippukunnat ovat nykyään vapaaseurakuntien yhteydessä toimivia partiolippukuntia samoin kuin, jos verso-sana on muuna osana nimessä (esim. Helsingin Versoveikot ja -siskot). Jossakin vaiheessa on ollut myös muita versolippukuntia, mutta ne ovat muuttaneet nimensä muuksi omasta päätöksestään.

Vihreä huivi

Ensimmäinen vihreä versohuivi suunniteltiin 1966 alun perin Hämeen Haka-Versojen käyttöä varten. Huivi luovutettiin kaikkien versolippukuntien käyttöön vuonna 1976. Huivien valmistamisesta huolehtii SVN:n keskustoimisto, jonka kautta voi tilata huiveja lippukuntiin. Osalla Versolippukunnista on huivin takakulmassa oma lippukuntatunnus ja huivissa voi olla jokin muukin lisäke. Perhepartiolaiset ja arkajalat käyttävät vaaleanvihreää huivia, kunnes partiolupauksen antaessaan saavat oikean versohuivin. Kantokiltalainen voi käyttää myös kantokiltahuivia.

Ansiomerkit

Oman ansiomerkin suunnitteluprosessi käynnistyi Versojen 70-vuotisjuhlien suunnittelun yhteydessä keväällä 1998. Versoansiomerkit ovat Suomen Partiolaiset ry:n ansiomerkkitoimikunnan tarkastamia. Ensimmäiset ansiomerkit jaettiin Versojen 70-vuotisjuhlassa paraatin yhteydessä Tampereella 25.4.1999.

Ansiomerkin pohjana on versologo, jossa on vihreäkeltainen nauha (versovärit).

Ansiomerkkien pohja on kuparia, hopeisessa merkin keskellä oleva risti on aitoa hopeaa, ja kultaisessa risti on aitoa kultaa. Merkkien mukana tulee luovutuskirja, sekä nauhalaatta, jossa hopeisessa ja kultaisessa aidolla hopealla/kullalla versonlehvä. Versoansiomerkit on numeroitu.

Kaikkien versoansiomerkkien saamisen ehdoksi riittää aktiivinen toiminta lippukunnassa. Niinpä vähintään kolmen vuoden aktiivinen toiminta lippukunnassa riittää perusteeksi anoa pronssista versojen ansiomerkkiä.

Versolippukunnilla voi olla omia ansiomerkkejä. Tätä kirjoitettaessa ei ollut tietoa muista kuin Helsingin Versoveikkojen ja -siskojen ansiomerkit.

Versojen ansiomerkkejä ei voi toistaiseksi kirjata Kuksaan (Suomen partiorekisteri), koska versot eivät ole siellä sinne kirjattu partiotoimija. Tällä hetkellä Kuksaan voidaan kirjata lippukuntien, partiopiirien ja Suomen Partiolaisten parti ansiomerkit, koulutukset ja suoritukset.

3.1 Versoperinteet

Tapahtumat

Suomen Partiolaisten järjestämien tapahtumien lisäksi Versoilla on omia tapahtumia. Vakiintuneita valtakunnallisia tapahtumia ovat Hiljaiset Päivät, Versojohtajapäivät, partiotaitokisa (aina kun järjestävä lippukunta löydetään) ja valtakunnallinen versoleiri 3 – 4 vuoden välein. Tapahtumissa noudatetaan Versojen eettisiä ohjeita.

Leipäpoika

Versopartiolaisten toteemina eli tunnuksena toimii leipäpoikapatsas, jota säilytetään Jyväskylän Versojen kololla tekijänsä toivomuksen mukaisesti. Tekijä on Olavi ”Ola” Lehto, joka veisti Santalan tervalepistä Raamatun kertomuksen viisi leipää ja kaksi kalaa mukaellen puisen partiopojan, jolla on käsissään nuo mainitut ”eväät”. Patsas valmistui vuoden 1988 versoleirille Padasjoelle, jossa Ola luovutti sen versoille.

Ola veisti myös pienempiä leipäpoikia, joita hän jakoi mm. Suomen Partiolaisten Tervasuurleirillä leirillä käyneille piispoille 1990 sekä Tosisuunta-91 versoleirin vastuullisille ko. leirillä. Samana vuotena Ola kuoli ja leipäpoikien veistäminen päättyi.

Vuonna 2019 alkoi uusi leipäpoikaperinne, kun leipäpoikia veistämään löydettiin Jouko Ojala Joensuun Haka-Versoista. Korkeintaan kerran vuodessa voidaan luovuttaa leipäpoika sellaiselle versojohtajalle, joka on vuosikymmenten kuluessa osoittanut erityistä panostusta kansallisen versotyön hyväksi.

3.2 Versojen omat merkit

Versomerkit

Suomen Partiolaisten tunnustoimikunnan hyväksymä versojen tunnusmerkki on neliönmallinen 30 x 30 mm -kokoinen tyylitelty kankainen risti, joka kiinnitetään partiopaidan oikeapuoleisen taskun keskisauman puoleen väliin. Näitä voi ostaa versolippukunnista tai SVN:n toimistolta.

Lisäksi epävirallisemmän pyöreän valkomustan versomerkin (halkaisija 70 mm) voi ostaa lippukunnasta tai SVN:n toimistolta. Se on tarkoitettu epävirallisiin suihin, mutta toki sen voi ommella partiopaidan oikeaan hihaan, johon kerätään omia suorituksia.

Uusimpana merkinä julkaistiin Versojohtajapäivillä 2022 Versojen oma suoritusmerkki. Suoritusohjeet ovat liitteenä 7.

Kantokiltamerkki

Kantokiltalainen saa nahkaisen numeroidun kantokiltamerkin siinä yhteydessä, kun hänet lyödään kantokiltalaiseksi.

Versojen leipäpoika -palvelumerkki

Versojen leipäpoikamerkki suoritetaan osallistumalla johonkin hankkeeseen, jossa kerätään varoja johonkin ulkomaiseen kehitysyhteistyöhankkeeseen. Merkillä on eritasoiset vaatimukset riippuen ikäryhmästä. Ohjeet ovat luettavissa versojen verkkosivuilta versot.fi välilehden ”info” alta.

KLK:n taitomerkki

Suomen Vapaakirkon Mission kummilapsiverkoston KLKn (Kaikki Lapset Kouluun) taitomerkkejä on kolme tasoa ja suoritusohjeet löytyvät versojen verkkosivulta versot.fi

välilehden "info" alta, mutta ne saa myös Vapaakirkon lähetystoimistosta. Samoin sinne raportoidaan suoritukset ja sieltä lähetetään merkit hyväksytysti suorittaneille.

3.3 Versohuudot ja -laulut

Versojen huuto hyväskytettiin vuoden 2022 versokäräjillä ja se kuuluu:

Hei hei hei ...

Versoilla on omia lauluja muiden partiolaulujen rinnalla. Niitä on tehty lähinnä leirejä varten. Versojen virallinen laulu on **Versomarssi**. Sanat siihen on tehnyt Usko Waismaa. Sävel on mukaelma eestiläisestä melodiasta.

Versoveikko/sisko ole valmis,
tunnuslauseemme on tää,
:,:ole rohkea ja altis
korkea on määränpää:,:

Versoveikko/sisko etsi hyvää,
pahaa karta, vastusta
: ; löytämäsi kultajyvää
hellin hoida, kasvata:,:

Versoveikko/sisko ole altis
missä vain sua tarvitaan,
:,:sull on velvollisuus kallis,
rientää muita auttamaan:,:

Emme luota omiin voimiin
Herra meill on turvana
:,: silloin kaikkiin töihin, toimiin
luottain käymme varmana:,:

Versoveikot/siskot laulakaamme,
Herra tiemme voittoon vie,
:,:partioiden kulkekaamme
koko elämämme tie:,:

Versoperinteeksi on muodostunut, että jokaisella versoleirillä on oma huutonsa ja laulunsa. Nämä on kerätty liitteeseen 6.

4. Versojen valtakunnallinen hallinto

4.1 Vapis

Suomen Vapaakirkko toteuttaa valtakunnallista lapsi- ja nuorisotyötä oman nuorisjärjestön kautta. Nuorisjärjestön virallinen nimi on Suomen Vapaakirkon Nuoret ry (SVN), mutta ulospäin käytetään nimeä Vapis. Suomen Vapaakirkon Nuoret ry:n toiminnanjohtaja toimii samalla Suomen Vapaakirkon nuorisotyönjohtajana. Suomen Vapaakirkon Nuoret ry:n hallituksena toimii johtokunta, joka valitsee toiminnan avuksi erilaisia toimikuntia ja työryhmiä.

Valtakunnallisesta versopartiosta vastaa keskustuimistossa työskentelevä tehtävään nimetty toimihenkilö, Versosihteeri tai joku hänen tehtäviään hoitava toimihenkilö. Vapis järjestää vastuualueeseensa liittyvää koulutusta ja erilaisia valtakunnallisia tapahtumia, joista osa on yleisempiä ja osa kohdennettu partiotyöhön. Tiedotus lippukuntiin hoidetaan lähinnä Versopostin ja Internet-sivujen versot.fi kautta.

4.2 Partioimikunta

Versojen partioimikunta (PTK) on virallisesti SVN:n johtokunnan alainen 6-jäseninen toimikunta. Sen puheenjohtajaa kutsutaan pääministeriksi. Johtokunta nimittää vuosittain partioimikunnan jäsenet Versokäräjien esityksestä.

Jokainen lippukunta saa ehdottaa sopivia henkilöitä toimikuntaan. Varsinaisen jäsenen toimikausi on kaksi vuotta. Jäsenenä voi olla korkeintaan kolme peräkkäistä kautta, jonka jälkeen on oltava vähintään yhden vuoden tauko. Versosihteeri tai muu keskustuimiston edustaja on itseoikeutettuna kokouksissa mukana. Puheenjohtaja eli pääministeri suunnittelee kokoukset yhdessä versosihteerin ja apulaispääministerin kanssa. Lisäksi kokoukseen osallistuu ilman äänivaltaa Kantokillan kiltaraadin jäsen ”kanisteri”. Partioimikunnan jäsenille ei makseta kokouspalkkioita, vaan he toimivat vapaaehtois pohjalta, mutta matkakustannukset korvataan SVN:n matkustussäännön mukaisesti.

Partioimikunnan tehtävänä on toimia versosihteerin tai versotyöstä vastaavan henkilön tukena. Se on mahdollistamassa Versopartion etenemistä ja kehitystä. Toimikunnan jäsenet pitävät näkyä yllä ja levittävät sitä, kehittävät ja ideoivat Versojen valtakunnallista toimintaa, tukevat lippukuntia ja ovat mukana käytännön työskentelyssä. PTK kokoontuu viidestä kymmeneen kertaa vuodessa – suurin osa kokouksista pidetään verkossa. PTK:n määräytyminen liitteessä 3.

4.3 Versokäräjät

Versokäräjät on vuosittainen yhteinen versujohtajien kokoontuminen, jossa esillä ovat muun muassa Versojen menneet ja tulevat tapahtumat. Menneitä tapahtumia arvioidaan ja tulevien tapahtumien järjestämistä pohditaan yhdessä. Versolippukunnat lähettävät versokäräjille edustajansa, mutta ne ovat avoimet kaikille versujohtajille ja vapaaseurakuntien vastuuhenkilöille. Kaikilla versujohtajilla on puhe- ja äänioikeus.

Versokäräjät on paikka, jossa on mahdollista yhdessä vaikuttaa Versojen tulevaisuuteen. Versokäräjille lippukunnista, seurakunnista ja yksityisiltä henkilöiltä tulevat asiat ja henkilöehdotukset tulee toimittaa partioimikunnalle noin kaksi kuukautta ennen Versokäräjiä, mutta versokäräjät voi käsitellä myös myöhemmin esille tulleita asioita harkintansa mukaan. Versokäräjien kokouksen valmistelee partioimikunta ja kokouksessa puhetta johtaa pääministeri.

5 Versojen kiltä - Kantokilta

Versojen oma partiokilta, Kantokilta, on vanhempien versojen ja versotoimintaa tukevien verkosto. Kiltä työskentelee yhteistyössä partiotoimikunnan ja johtokunnan kanssa. Kantokillan toimintaa koordinoi viisihenkinen kiltaraati, joka valitaan versoleirillä pidettävässä Kantokillan kokouksessa seuraavaan versoleiriin asti eli ns. versojaadin ajaksi. Kiltaraadin puheenjohtajaa kutsutaan kiltamestariksi ja sihteeriä kiltakirjuriksi. Kantokilta kokoontuu kiltaraadin kutsusta. Säännöt ovat liitteessä 4.

6 Paikallinen vapaaseurakunta ja versot sen osana

Monien vastuukysymysten takia jos partiolippukunnalla on omaisuutta tai yksikin toimiva ryhmä, lippukunta on syytä rekisteröidä rekisteröidyksi yhdistykseksi. Samoin vain rekisteröityinä yhdistyksinä toimivat partiolippukunnat voivat olla partiopiiriensä jäseniä eli kuulua tätä kautta kansainväliseen partioliikkeeseen.

Versopartiolippukunnalla on taustayhteisönä jokin paikallinen vapaaseurakunta.

Versokäräjillä on 80-luvulla sovittu, että versolippukunnanjohtaja on taustayhteisövapaaseurakunnan vanhimmiston hyväksymä henkilö. Tämä onkin kirjattu monen versolippukunnan taustayhteisösopimukseen.

Lippukunnanjohtaja tai lippukunnan valitsema yhteyshenkilö osallistuu seurakunnan yhteisiin kehitys- ja suunnittelukeskusteluihin. Tämän lisäksi seurakunta tarjoaa lippukunnalle tukea ja mahdollistaa toiminnan.

Lippukunnan johtajaneuvoston/hallituksen työskentelyssä on itseoikeutetusti mukana seurakunnan edustaja, esimerkiksi lapsi- ja/tai nuorisotyöntekijä. Näistä ja muista tärkeistä asioista lippukunnan ja seurakunnan tulee keskustella ja laatia yhteinen sopimuskirja ns. taustayhteisösopimus.

Esimerkki sopimuskirjasta on liitteessä 2. Mallisäännöt versolippukunnalle ovat liitteessä 1. Lippukuntaan liitytään henkilöjäseniksi Suomen Partiolaisten jäsenrekisteri Kuksan kautta, jolloin alle 18-vuotiaan huoltajat rekisteröityvät ensin itse ja sitten antavat tiedot anomukseen suoraan sähköisesti. Lippukunnan jäsenrekisterinhoitaja hyväksyy teknisesti hakemuksen lippukunnan sääntöjen mukaan.

Henkilö voi olla vain versolippukunnan jäsen olematta jäsensuhteessa partiopiiriin ja Suomen Partiolaisiin, mutta silloin niiden antamat jäsenetuudet eivät ole voimassa. Hän voi silloin osallistua lippukunnan ja versojen tapahtumiin, mutta ei partiopiiriin eikä Suomen Partiolaisten järjestämään toimintaan.

Liitteet

1. Versolippukunnan mallisäännöt
2. Taustayhteisösopimusmalli
3. Versojen partiotoimikunta
4. Kantokillan säännöt
5. Versojen eettiset ohjeet
6. Versoleirien huudot ja leirilaulut
7. Uusimman versomerkin suoritusohje